

rynek z tradycjami

**RAPORT O STANIE BEZROBOCIA
I PRZECIWDZIAŁANIU BEZROBOCIU
W ŚWIDNICY W 2016 r.**

WYDZIAŁ FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH
I ROZWOJU GOSPODARCZEGO
URZĘDU MIEJSKIEGO W ŚWIDNICY

www.um.swidnica.pl

Czerwiec 2017 r.

Spis treści

1	WPROWADZENIE	3
2	DEMOGRAFIA	4
2.1	Zmiany liczby ludności	4
2.2	Ludność według grup wieku	6
3	CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE	8
4	SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY	11
4.1	Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy	11
4.2	Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy	15
4.3	Bezrobotni wg wieku i płci	16
4.4	Bezrobotni wg wykształcenia	19
4.5	Bezrobotni wg stażu pracy	20
4.6	Bezrobotni według zawodów i specjalności	21
4.7	Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	24
4.8	Bezrobocie w kontekście pomocy społecznej	25
4.9	Podsumowanie	27
5	AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2016 ROKU	28
5.1	Powiatowy Urząd Pracy	28
5.1.1	Stáže	28
5.1.2	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	28
5.1.3	Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych	28
5.1.4	Szkolenia	29

1 WPROWADZENIE

Kwestie związane z szeroko rozumianym bezrobociem są jednym z najbardziej istotnych zagadnień, będących przedmiotem polityki społecznej na poziomie państwa, jak również samorządu. Wynika to zarówno z problemów związanych z samym bezrobociem (wzrost niezadowolenia społecznego czy zwiększone obciążenia dla budżetu w postaci zwiększonych środków na opiekę społeczną i zmniejszonych wpływów podatkowych), ale również mogą być pochodną jego występowania (np. dezaktywacja zawodowa czy marginalizacja społeczna).

W kontekście makrospołecznym, bezrobocie można analizować w ujęciu podmiotowym, jak i przedmiotowym. W ujęciu podmiotowym bezrobocie to „stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. W ujęciu przedmiotowym oznacza niezrealizowaną podaż pracy, będącą rezultatem nierównowagi między podażą siły roboczej (zasobów ludzkich) a popytem na pracę (chłonność zatrudnieniową gospodarki).¹

W związku z bezrobociem, w ostatnich latach, zainicjowano wiele działań, których wyniki można zaobserwować przede wszystkim w statystykach dotyczących bezrobocia rejestrowego. Mimo, iż w Polsce nadal bezrobocie pozostaje poważnym problemem społecznym, obserwujemy rokroczny spadek liczby bezrobotnych. W grudniu 2016 tak niski poziom wskaźnika bezrobocia rejestrowanego obserwowany był ostatnio w 1991 roku.

Niestety, niedoskonała koordynacja rynków pracy doprowadziła do dużych konsekwencji społeczno-ekonomicznych, jakim jest bezrobocie długotrwałe.

Jedną z istotnych cech podaży pracy jest poziom wykształcenia, który warunkuje szanse na podjęcie pracy, jej atrakcyjność, stabilność zatrudnienia, a zwłaszcza wysokość wynagrodzenia.

Inwestycje w kapitał ludzki postrzegane są jako czynnik wzrostu wydajności pracy, który przekłada się na czynnik wzrostu gospodarczego. Rozwój społeczeństwa poprzez kształcenie i doksztalcanie, zdobywanie nowych umiejętności, samodoskonalenie, inwestowanie w zdrowie nabiera znaczenia strategicznego.

Jednak na rynku pracy nietrudno zauważyć, że część kapitału ludzkiego jest niewykorzystana, a nawet marnowana. Z tego względu niezwykle istotna jest nie tylko skala inwestycji w jednostkę społeczną, ale także ich struktura, która powinna uwzględniać cel przeciwdziałania bezrobociu.

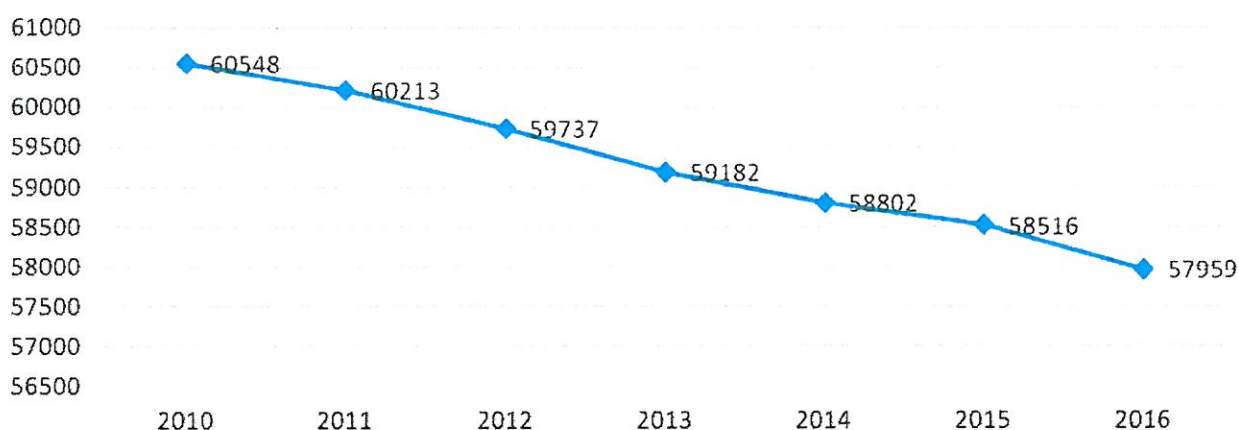
¹K. Młonek, *Bezrobocie – pojęcia podstawowe*, SGH, Warszawa 1993, s. 6-7.

2 DEMOGRAFIA

2.1 Zmiany liczby ludności

Według danych z 31 grudnia 2016 r. Świdnica liczyła 57 959 mieszkańców. W roku 2002 oraz 2011 przeprowadzono Narodowe Spisy Ludności. Liczba mieszkańców w latach przed i po spisie jest korygowana o przyrost naturalny (pomniejszana o zgony, powiększana o urodzenia żywe) oraz ruch ludności (pomniejszana o emigracje powiększana o migracje). Nie jest uwzględniana liczba osób, którzy nie dopełniają obowiązku meldunku i nie podają aktualnych danych meldunkowych. Szacunki te nie są zatem precyzyjne. Dane te, w przyszłych latach, dodatkowo zostaną zakłócone przez zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, według których, z dniem 1 stycznia 2018 roku znosi się obowiązek meldunkowy.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w Świdnicy w latach 2010 - 2016

W celu przeanalizowania sytuacji demograficznej Świdnicy zestawiono zmiany w liczbie ludności w miastach średnich² na Dolnym Śląsku (Tabela 1) Dla porównania, do zestawienia dołączono miasta duże takie jak Wałbrzych czy Legnica, których liczba mieszkańców jest nieco ponad 100 tys. mieszkańców.

Tabela 1. Liczby mieszkańców średnich miast na Dolnym Śląsku w latach 2006 i 2016

Miasto	Liczba mieszkańców		Dynamika zmian (wzrost/spadek) [o %]
	2006	2016	
Wałbrzych	124988	114568	-8,34%
Legnica	105186	101133	-3,85%
m.Lubin	76306	73154	-4,13%
m.Głogów	68737	68292	-0,65%
m.Świdnica	60317	57959	-3,91%
m.Bolesławiec	40679	39167	-3,72%

² miasta średnie - posiadające 20-100 tys. mieszkańców

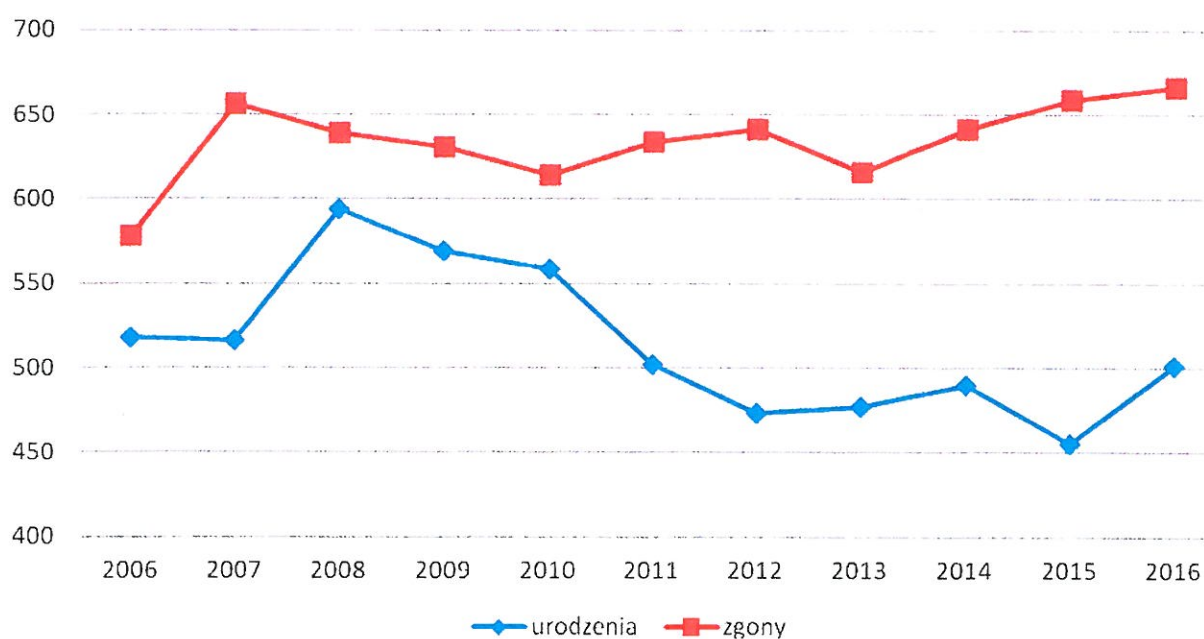
m.Oleśnica	36927	37366	1,19%
m.Dzierżoniów	34536	33785	-2,17%
m.Oława	30866	32773	6,18%
m.Bielawa	31197	30357	-2,69%
m.Kłodzko	28148	27395	-2,68%
m.Jawor	24270	23473	-3,28%
m.Świebodzice	23070	22901	-0,73%
m.Nowa Ruda	24169	22636	-6,34%

Średnia dynamika zmian na rok 2016 dla miast średnich w województwie dolnośląskim ze względu na liczbę mieszkańców wynosi 97,5% w stosunku do roku 2006. W Świdnicy odnotowano spadek ilości mieszkańców o 3,9% w porównaniu z rokiem 2006. W 3 z 14 miast dolnośląskich zanotowano większy niż w Świdnicy spadek liczby ludności na przestrzeni omawianego przedziału czasowego. Natomiast tylko w dwóch miastach następuje przyrost mieszkańców na przestrzeni 2006 - 2016 roku: w Oławie i w Oleśnicy.

W Wałbrzychu, będącym głównym miastem regionu, odnotowano zmniejszenie liczby ludności w 2016r. o 8,3% w stosunku do roku 2006.

W Świdnicy roczna liczba zgonów w latach 2006- 2016 wzrosła o 1,5%, natomiast liczba urodzeń spadła o 2,9%. To jeden z czynników wpływających na zmniejszenie liczby mieszkańców i ujemne wskaźniki demograficzne.

Wykres 2. Liczba urodzeń i zgonów w Świdnicy w latach 2006 - 2016

ródło:

Główny

Urząd

Źr
Statystyczny

2.2 Ludność według grup wieku

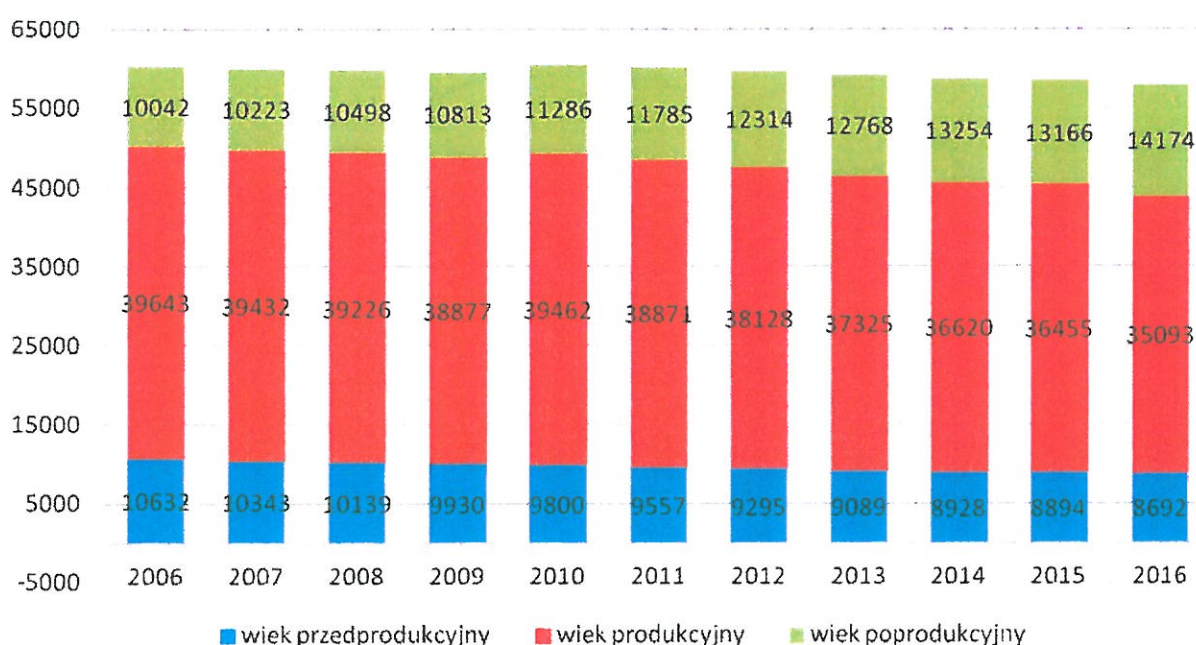
Podstawową charakterystyką struktury ludności według wieku są mierniki struktury, przedstawiające udział ludności określonych grup wieku w ogólnej liczbie ludności. Wyodrębniając określone grupy wiekowe, stosuje się różne podziały dostosowane do konkretnych potrzeb. Do najczęściej stosowanych zaliczyć należy klasyfikację opartą o kryteria ekonomiczne oraz biologiczne. Klasyfikacja według ekonomicznych grup wieku dzieli populację na trzy grupy:

- wiek przedprodukcyjny (0<18 lat)
- wiek produkcyjny (mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat)
- wiek poprodukcyjny (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)

W ostatnim dziesięcioleciu w Świdnicy widoczny jest ogólnopolski, a nawet ogólnoeuropejski, trend starzenia się społeczeństwa. Od 2006 roku obserwujemy znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy malejącej liczbie osób w wieku produkcyjnym i w wieku przedprodukcyjnym.

W 2016 roku w stosunku do roku 2006 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o 1940 osób (spadek o 18,2%), liczba osób w wieku produkcyjnym zmalała o 4550 osób (spadek 11,5%), natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 4132 osób (wzrost o 41,1%), co jest przedstawione na Wykresie 3.

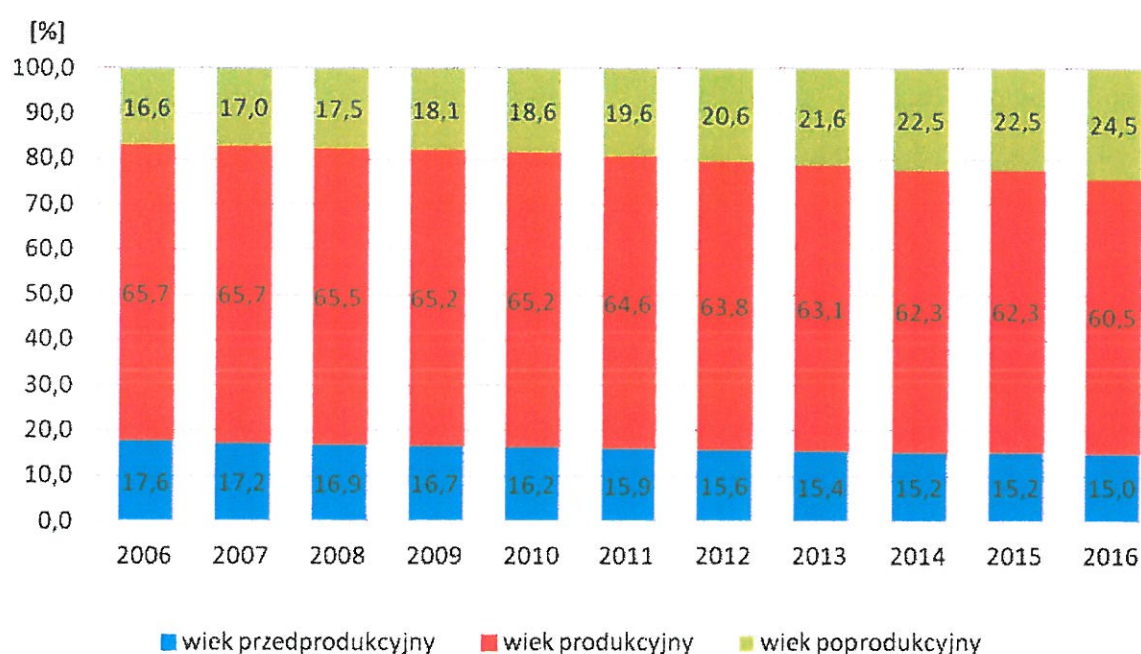
Wykres 3. Liczba ludności w Świdnicy wg grup wieku na przestrzeni 2006-2016

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując klasyfikację grup wiekowych pod kątem udziału poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców widać (Wykres 4), że maleje udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta udział grupy w wieku poprodukcyjnym. W 2016 roku w stosunku do roku 2006 udział grupy w wieku przedprodukcyjnym zmalał o 2,6 punktów procentowych, również grupa osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 5,2 punkty procentowe, natomiast wzrosła w wieku poprodukcyjnym o 7,9 punktu procentowego.

Wykres 4. Udział grup wiekowych w liczbie ludności w Świdnicy na przestrzeni 2006-2016

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sytuacja taka jest niekorzystna, ponieważ prowadzić będzie to do dalszego starzenia się społeczeństwa i zmniejszenia się liczby osób w wieku produkcyjnym na korzyść grupy poprodukcyjnej. Będzie to miało ogromny wpływ na rynek pracy w kolejnych latach. Odbijać się będzie również na wysokości świadczeń emerytalnych w latach późniejszych.

3 CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POLSCE

W końcu 2016 r. w Polsce:

- liczba bezrobotnych wyniosła 1 335,2 tys. osób i jest niższa niż rok wcześniej. W skali roku spadek wyniósł 228,2 tys. osób (tj. 14,6%). Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się o 13,1%, zaś liczba dotychczas niepracujących spadła o 22,6%;
- poziom bezrobocia obniżył się we wszystkich województwach, a spadek kształtował się w przedziale od 8,1% w kujawsko-pomorskim do 19,3% w małopolskim;
- stopa bezrobocia w końcu 2016 r. wyniosła 8,3% i była o 1,4 p. p. niższa niż przed rokiem. Wskaźnik bezrobocia w końcu grudnia 2016 r. obniżył się we wszystkich województwach. Najwyższy spadek stopy bezrobocia (o 2,1 p. p.) odnotowano w województwie zachodniopomorskim, a najniższy w kujawsko-pomorskim, mazowieckim, opolskim i wielkopolskim (o 1,1 p.p.).

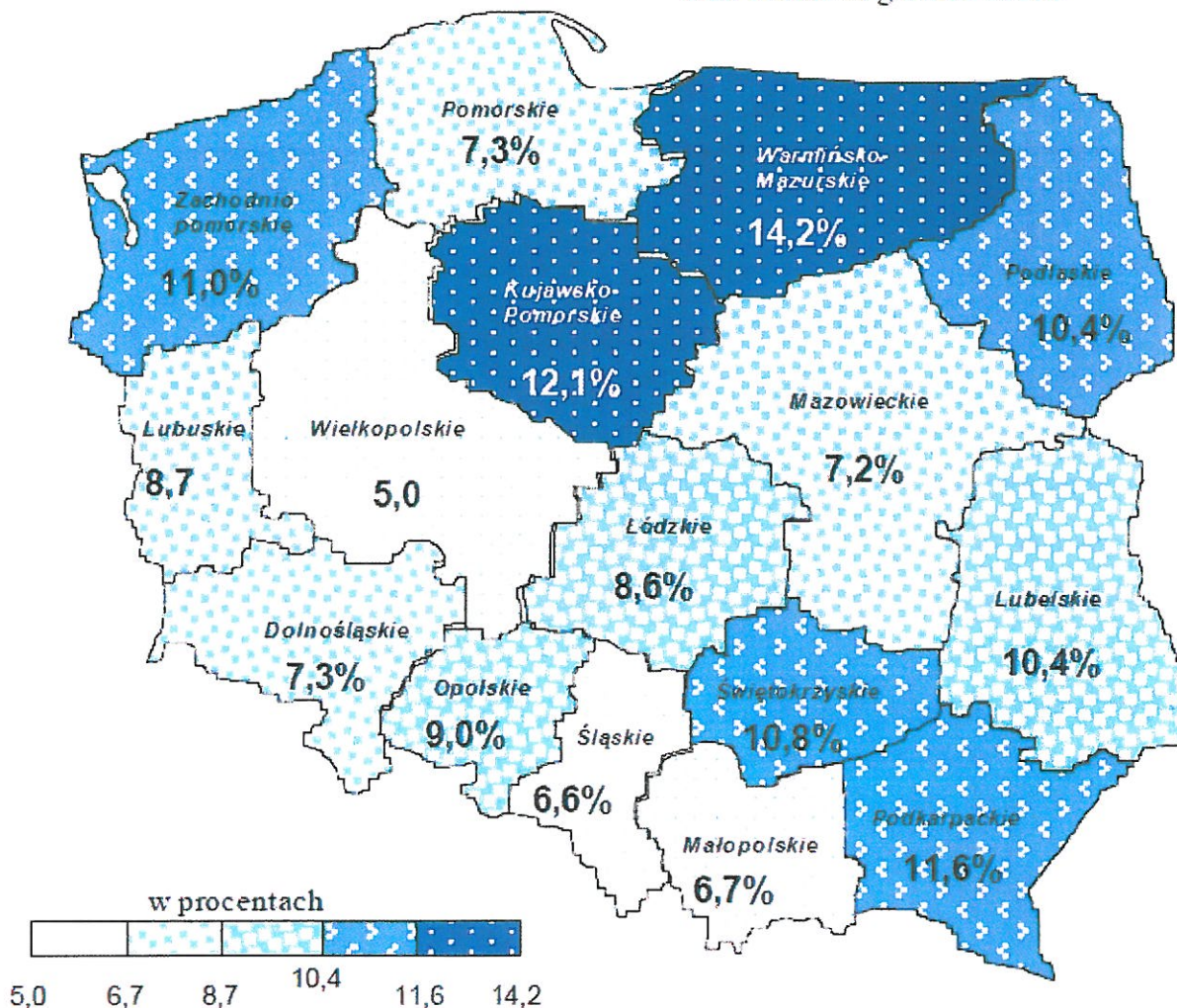
Sezonowość od lat stanowi podstawową cechę polskiego rynku pracy i oznacza wzrost bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika m.in. z rozpoczynania prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a początku sezonu turystycznego. Z kolei na przełomie roku z powodu napływu do bezrobocia osób, którym wygasają czasowe umowy o pracę oraz powrót do bezrobocia osób wykonujących subsydiowane zatrudnienie, liczba bezrobotnych wzrasta. Równocześnie w miesiącach kończących rok liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji zmniejsza się. W końcu grudnia 2016 r. w porównaniu do stanu z końca listopada 2016 r., liczba bezrobotnych wzrosła o 21,5 tys. osób, tj. o 1,6%. Natomiast w grudniu 2015 r. poziom bezrobocia zwiększył się o 32,7 tys. osób, tj. o 2,1%. Takiego niskiego wskaźnika bezrobocia rejestrowanego w grudniu nie zanotowano od 1991 r.

Od lat wysoki pozostaje stopień terytorialnego zróżnicowania bezrobocia w Polsce (Rysunek 1). Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. W końcu 2016 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 9,2 p. p. (wielkopolskie – 5,0%, warmińsko –mazurskie – 14,2%), wobec 10,1 p. p. przed rokiem.

Rysunek 1. Zróżnicowanie bezrobocia w Polsce 2016r.

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW

Stan w dniu 31 grudnia 2016 r.

W końcu 2016 r. w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 712,2 tys. kobiet oraz 622,9 tys. mężczyzn. W porównaniu do stanu z końca 2015 r., populacja bezrobotnych kobiet spadła o 103,9 tys. osób (tj. o 12,7%), a liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 124,3 tys., tj. o 16,6%. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 53,3% wobec 52,2% przed rokiem. Na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 114 kobiet (przed rokiem na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet). Na wsi mieszka ok. 39% ludności Polski, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią ok. 43- 45%. W końcu 2016 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 603,6 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu do stanu z końca 2015 r., liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 14,0%, przy spadku liczby zamieszkałych w mieście o 15,1%.

W końcu 2016 r. status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 1 150,5 tys. osób, co oznacza, że 86 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii.

Osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup. W szczególnej sytuacji. Najbardziej liczną zbiorowość tworzą długotrwale bezrobotni - 747,6 tys. osób, tj. 56,0% ogółu zarejestrowanych, bezrobotni powyżej 50 roku życia (376,9 tys. osób, tj. 28,2%), bezrobotni do 30 roku życia (363,9 tys. osób, tj. 27,3%).

W grudniu 2016 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 190,3 tys. osób (o 42,1 tys. osób, tj. o 18,1% mniej niż w analogicznym miesiącu 2015 r.), a odpływ bezrobotnych wyniósł 168,8 tys. osób (spadek o 30,9 tys. osób, tj. 15,5%). W grudniu 2016 r. pracę podjęło 95,8 tys. bezrobotnych, tj. o 20% mniej niż przed rokiem. Liczba osób podejmujących prace niesubsydiowane spadła o 19,7% do 76,1 tys. osób, a subsydiowane spadła o 21,4% do 19,7 tys. osób.

W grudniu 2016 r. aktywnymi programami rynku pracy objęto 27,1 tys. osób, wobec 34,4 tys. osób w analogicznym miesiącu 2015 r. – spadek o 21,2%. Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 32,8 tys. osób w grudniu 2016 r. (spadek do grudnia 2015 r. o 16,3%). W grudniu 2016 r. do urzędów pracy zgłoszono 90,6 tys. wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, tj. o 12,0 tys. ofert więcej (o 15,2%) niż przed rokiem. Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy wyniosła w grudniu 2016 r. 7 osób wobec 10 osób w grudniu 2015 r.

(Fragmenty raportu „Bezrobocie rejestrowane w Polsce – grudzień 2016”, opublikowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Departament Rynku Pracy)

4 SYTUACJA NA ŚWIDNICKIM RYNKU PRACY

4.1 Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w Świdnicy

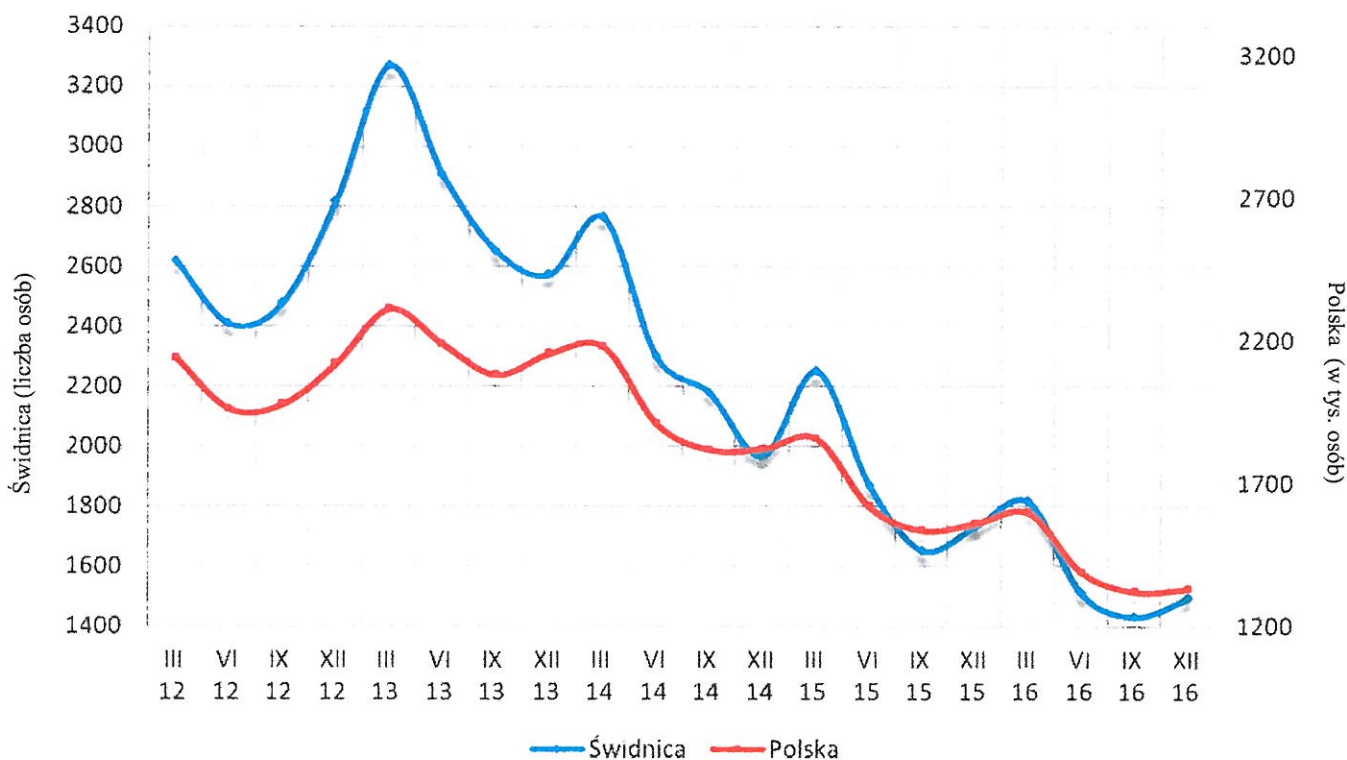
Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotnym oznacza się osobę, niezatrudnioną i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Analiza poziomu bezrobocia w mieście Świdnicy nie jest możliwa bez analizy tego zjawiska na poziomie kraju (Wykres 5). Dane dotyczące Polski pobrane są z miesięcznych informacji o bezrobociu rejestrowanego w Polsce (GUS), natomiast dotyczące Świdnicy - z Powiatowego Urzędu Pracy.

Liczba bezrobotnych końcem roku 2016 wynosiła 1497 bezrobotnych i zmniejszyła się o 238 osoby w porównaniu z końcem roku 2015.

Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 903 osób w grudniu 2016 r. co stanowi 23,8% wszystkich wyłączonych z ewidencji bezrobotnych.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w Świdnicy [osoby] i w Polsce [w tys. osób] w 2012 -2016 roku w kwartałach rocznych

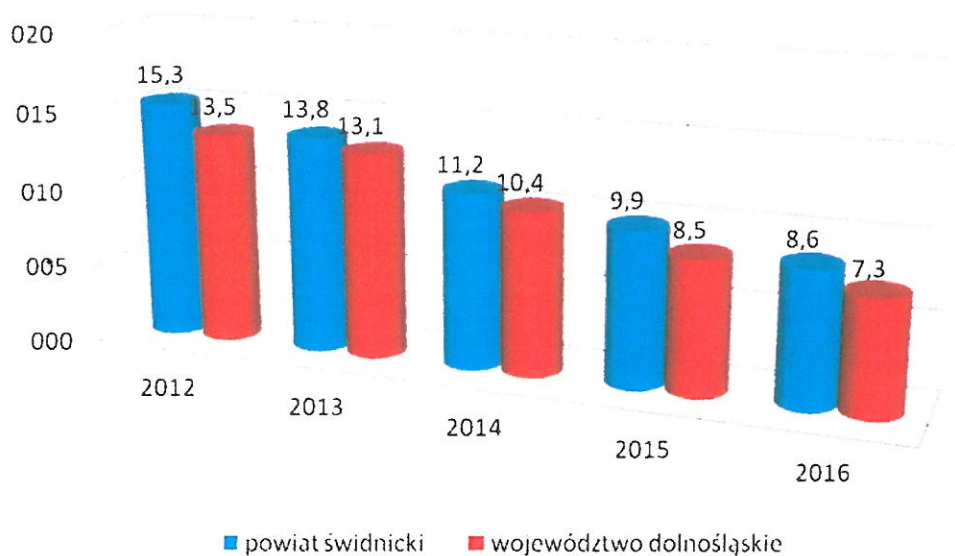

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu obrazującego poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

Jak widać na przedstawionym wykresie, zarówno na poziomie miasta jak i kraju występują podobne tendencje, z widocznym większym spadkiem bezrobocia w mieście niż w kraju. Bezrobocie w Świdnicy spada od 2012 roku, z widocznymi punktowymi wzrostami w sezonach zimowych, podobnie sytuacja zarysowuje się w skali całego kraju. Skoki liczby bezrobotnych są jednak mniejsze niż to można było obserwować w poprzednich latach. W grudniu 2016 r. odnotowano spadek bezrobocia o 13,7% w Świdnicy i 14,6% w Polsce) w porównaniu z rokiem 2015.

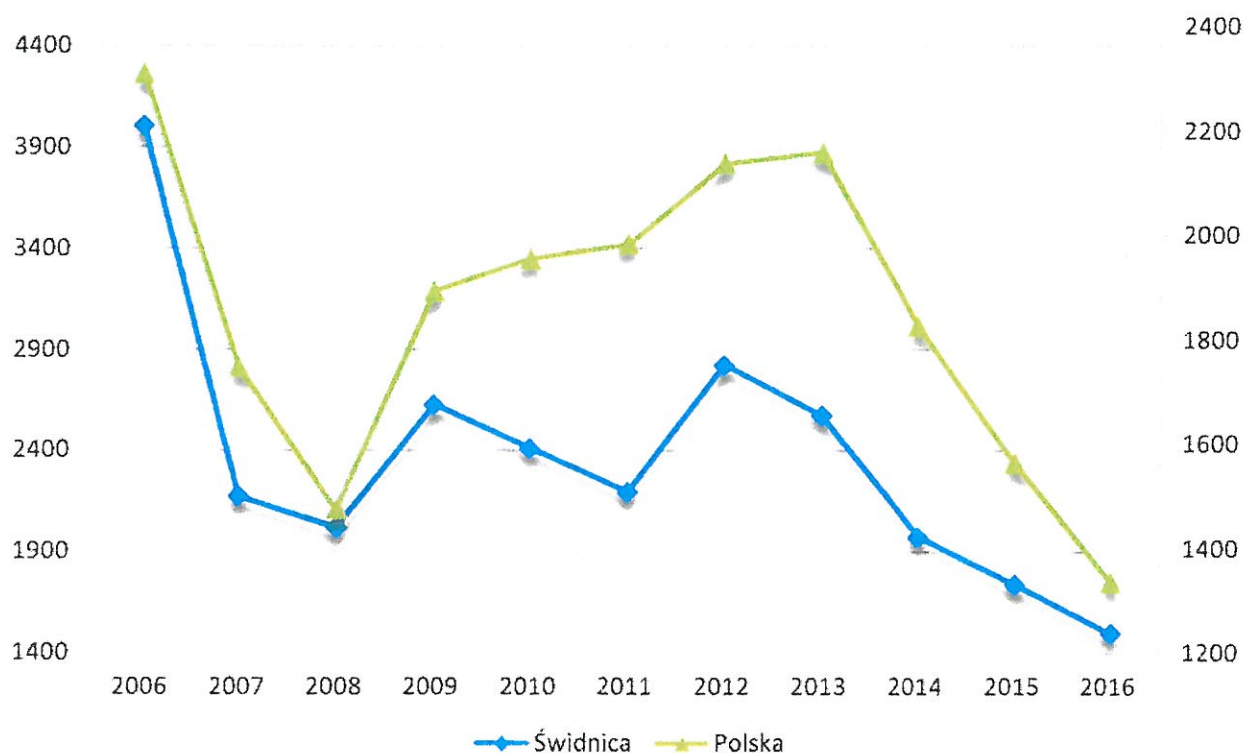
Stopa bezrobocia na koniec 2016 r. w powiecie świdnickim (Wykres 6) zmniejszyła się o 1,3 punktu procentowego w stosunku do ubiegłego roku. Stale utrzymuje się zależność większej stopy bezrobocia w powiecie w porównaniu z województwem (w 2016 roku różnica wynosiła 1,3 p.p.)

Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie świdnickim w latach 2012-2016

Przyglądając się sytuacji od dekady, obserwujemy znaczny spadek bezrobocia (w latach 2006-2016) oraz charakterystyczny dla całej Polski wzrost bezrobocia w okresie kryzysu (od końca 2008 r. (Wykres 7) do 2013 roku). Od 2013 widać znaczny spadek bezrobocia zarówno w Świdnicy jak i całym kraju.

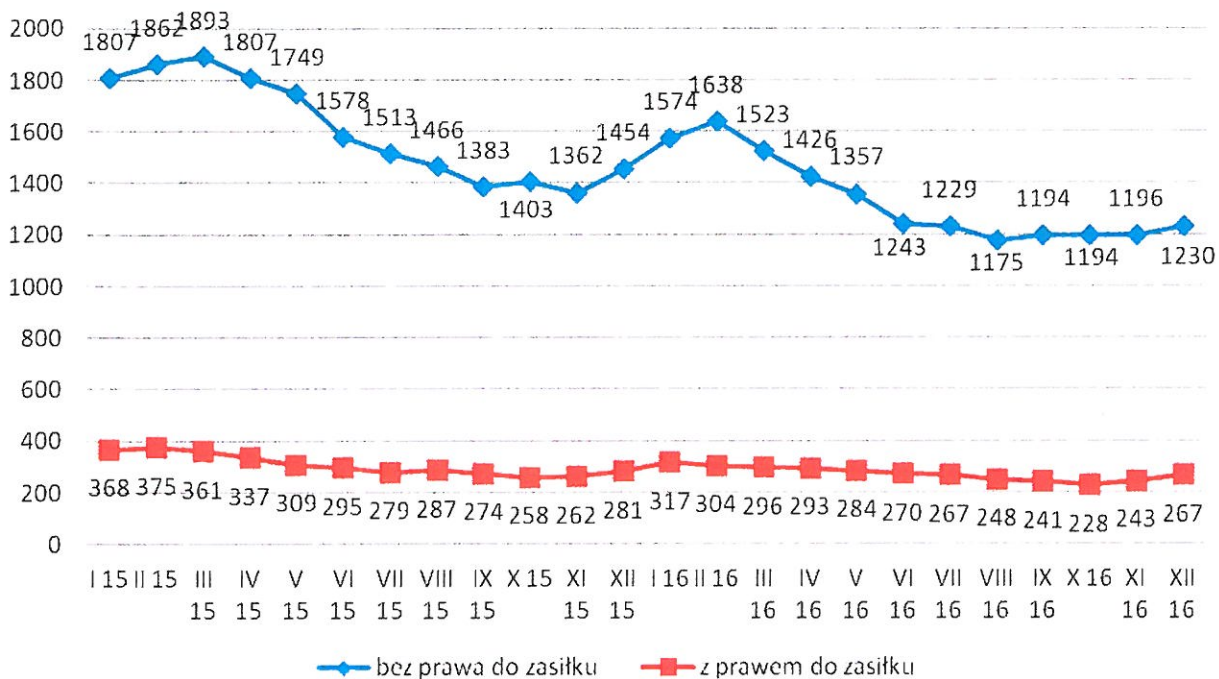
Wykres 6. Bezrobotni w Świdnicy (liczba osób) i w kraju (w tys. osób) w latach 2006-2016

Oś pionowa przy lewej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Świdnicy – liczbę osób w jednostkach, oś pionowa przy prawej krawędzi dla wykresu skaluje poziom bezrobocia w Polsce – liczbę osób w tysiącach.

Na początku 2016 roku prawo do zasiłku posiadało 317 osób, które stanowiły 16,8% ogólnej liczby bezrobotnych. W stosunku do końca roku 2015 wzrosła liczba osób z prawem do zasiłku o 36 osób tj. 12,8%. Na koniec 2016 roku prawo to posiadało 267 osób, które stanowiły 17,8% ogólnej liczby bezrobotnych (Wykres 8).

Wykres 7. Analiza liczby bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku na przestrzeni 2 lat (2015-2016)

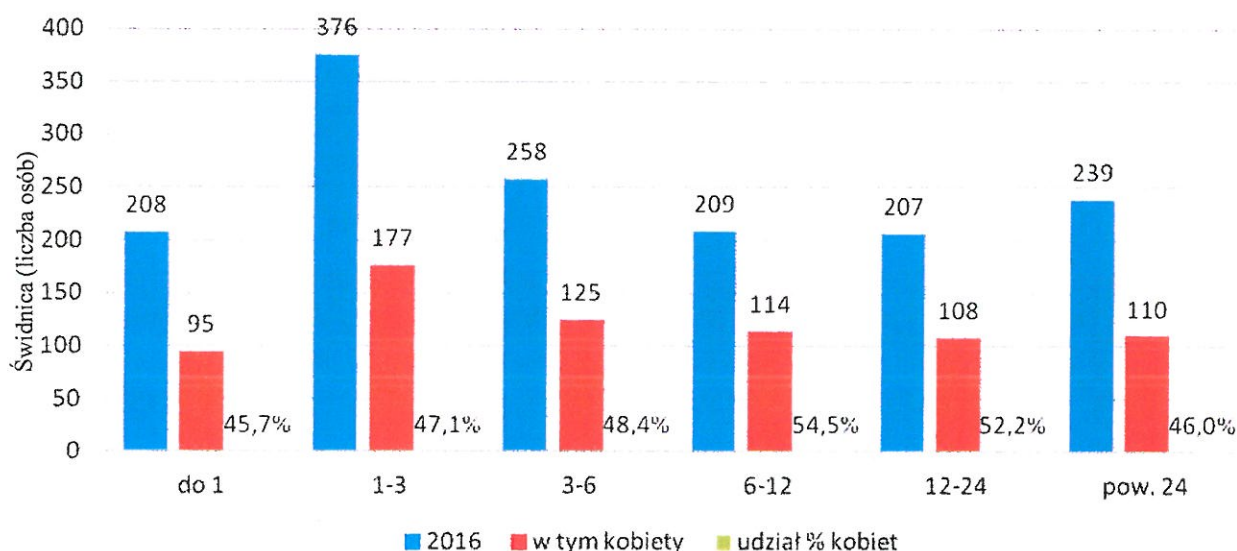

Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowią duży udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na koniec 2016 roku wynosił on 82,2%. Udział tych osób w porównaniu z końcem roku 2015 spadł o 1,5 punktu procentowego.

4.2 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy

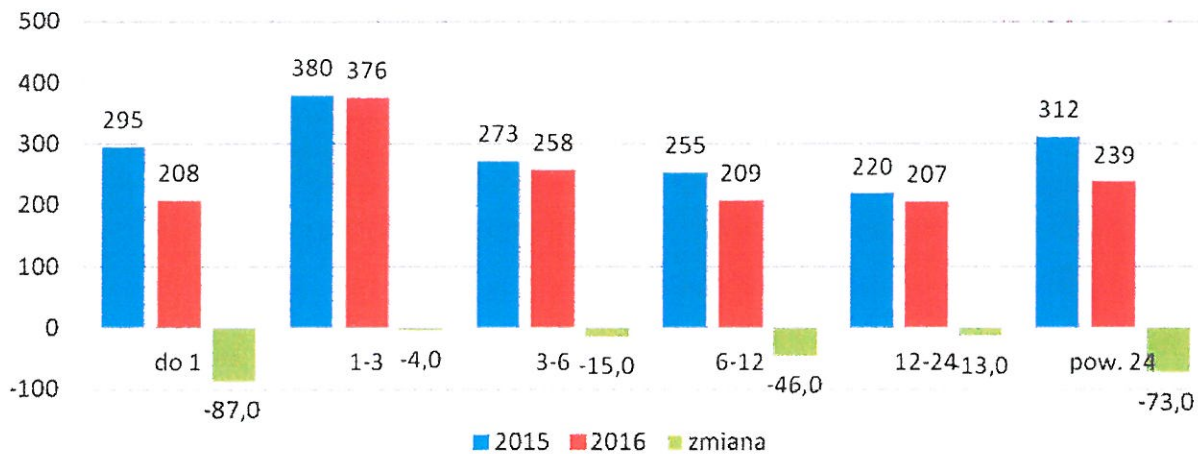
Na koniec 2016 r. największą grupę stanowili bezrobotni dotknięci bezrobociem 1-3 miesięcy (25,1 % wszystkich bezrobotnych) oraz 3-6 miesięcy (17,2% ogółu) (Wykres 9). Procentowy udział kobiet jest równy/ większy niż 50% przedziale 6-12 miesięcy oraz 12-24 miesięcy w kategorii liczby miesięcy pozostawania bez pracy. Najniższy odsetek kobiet znajduje się w grupie pozostawania bez pracy do 1 miesiąca.

Wykres 8. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostania bez pracy pod koniec 2016 z uwzględnieniem kobiet [w miesiącach]

W stosunku do końca 2015 r. (Wykres 10) we wszystkich grupach wg czasu pozostania bez pracy odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy spadek wyniósł 87 osób w grupie „do 1 miesiąca“ (o 29,5%) oraz o 73 osoby w grupie „powyżej 24 miesięcy” (o 23,4%).

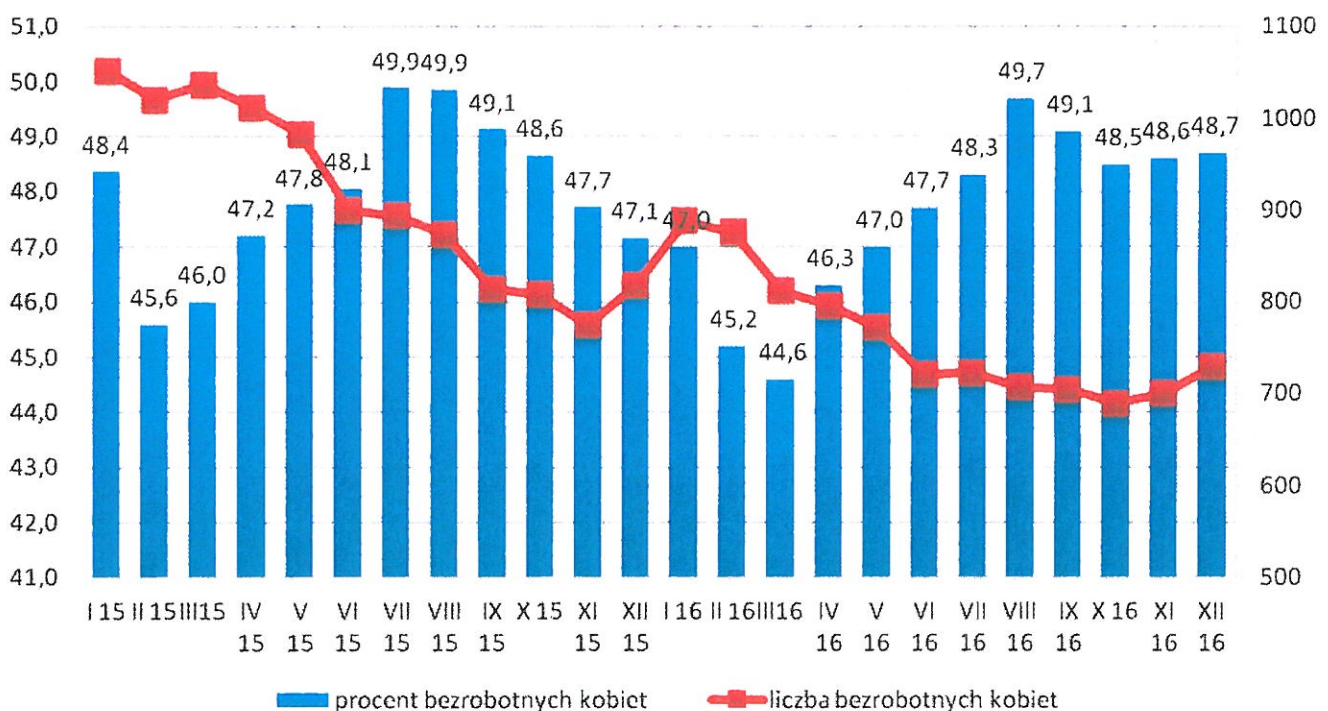
Wykres 9. Bezrobotni w Świdnicy wg czasu pozostania bez pracy pod koniec 2015 i 2016, z uwzględnieniem zmiany w liczbie osób

4.3 Bezrobotni wg wieku i płci

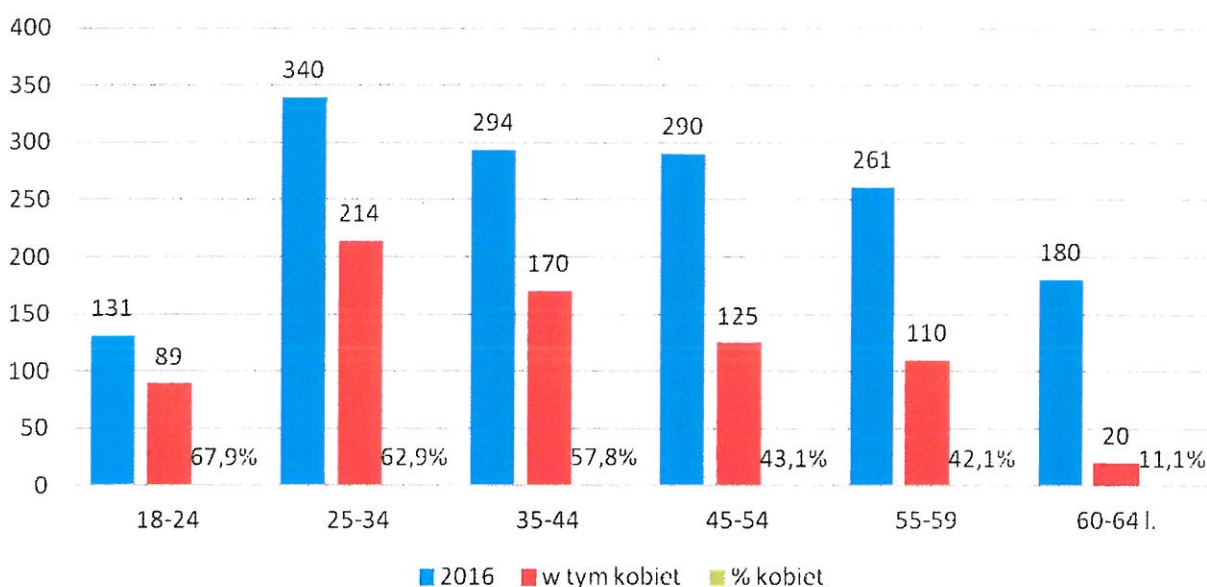
W 2016 roku bezrobotnych kobiet najwięcej było w styczniu (stanowiły 47,0% ogółu bezrobotnych). Istotne, widoczne na wykresie zmiany struktury płciowej bezrobotnych świadczą wyraźnie o sezonowym charakterze bezrobocia wśród mężczyzn. Liczba bezrobotnych kobiet ogółem waha się ze zwyżką w okresach od grudnia do lutego. Na koniec 2016 roku liczba kobiet spadła o 89 osób (o 10,8%), natomiast udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem wzrósł w stosunku do końca 2015 roku o 1,6 punktu procentowego.

Wykres 10. Zestawienie procentowe udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w Świdnicy przez okres 2 lat (2015-2016)

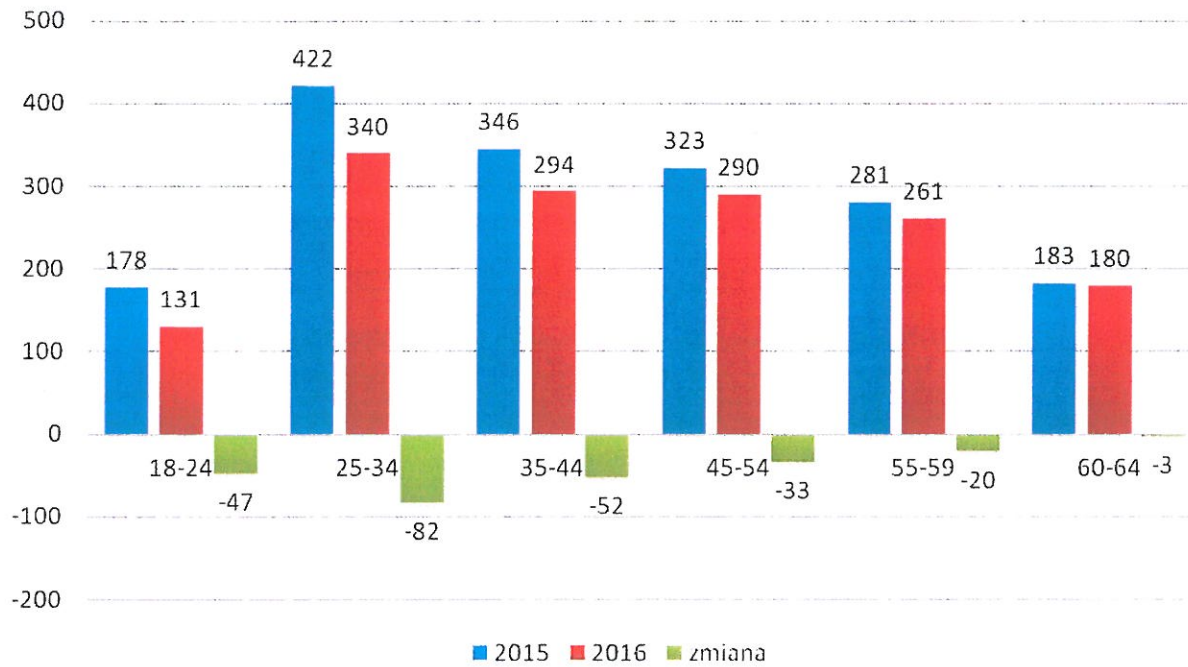
W poszczególnych grupach wiekowych utrzymała się taka sama tendencja jak w roku 2015 (Wykres 12). Najwięcej bezrobotnych jest w grupie wiekowej 25-34, 35-44 i 45-54 lata. W młodszych grupach wiekowych 18-24 największy udział bezrobotnych stanowią kobiety i jest on znacznie odbiegający (o 20 punkty procentowe) od średniej bezrobotnych kobiet ogółem – 47,5%. Spadek udziału liczby kobiet następuje w grupie 45-54 i 55-59, gdzie stanowią one już poniżej połowy bezrobotnych. W grupie 60-65 kobiety występują w niewielkim procencie, ze względu na niższy wiek emerytalny kobiet i wcześniejsze wycofywanie się z rynku pracy.

Wykres 11. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku i płci pod koniec 2016 roku

W strukturze bezrobotnych na koniec 2016 roku w porównaniu do danych z końca 2015 roku (Wykres 13), zanotowano zmniejszenie się liczby bezrobotnych we wszystkich grupach wiekowych. Największy spadek nastąpił w grupach: 18-24 (o 47 osoby i o 36% w porównaniu z 2015 rokiem) i w grupie 25-34 lata (o 52 osoby i o 24%) i 35-44 lata (o 64 osoby i o 18%).

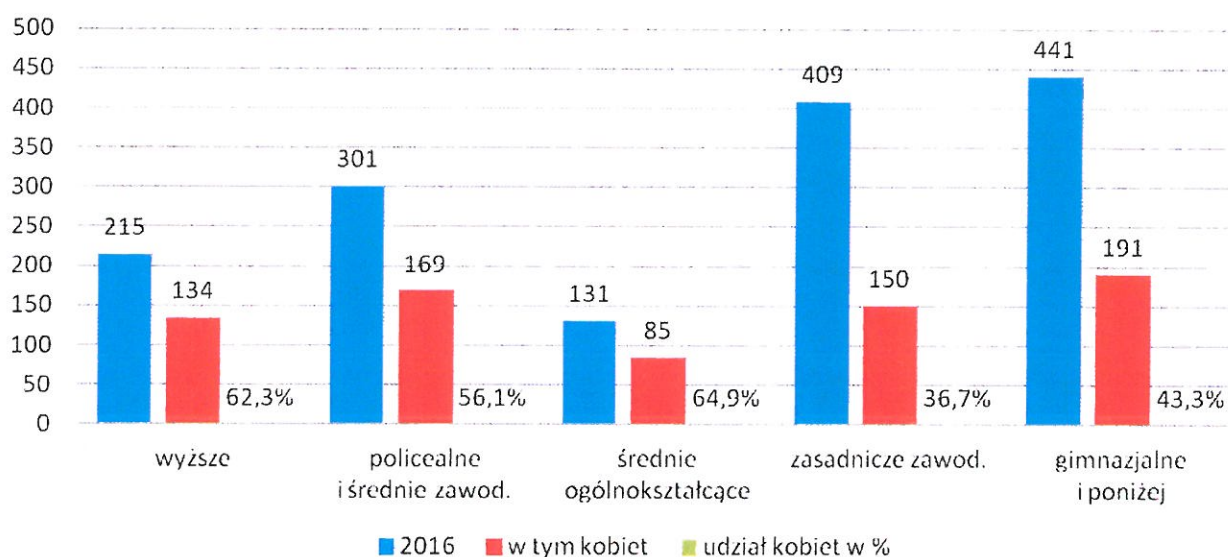
Wykres 12. Bezrobotni w Świdnicy wg wieku pod koniec 2015 i 2016 roku

4.4 Bezrobotni wg wykształcenia

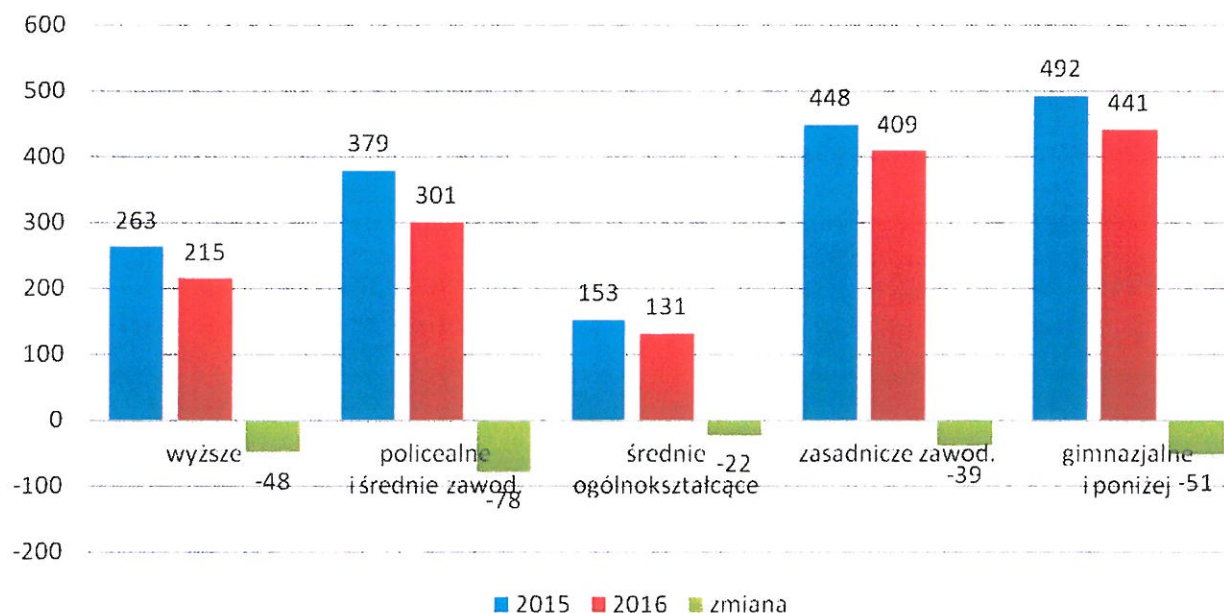
Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w grupach z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (29,5% ogółu), zasadniczym zawodowym (27,3% ogółu) (Wykres 14). Najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,8% ogółu) oraz wyższym (14,4% ogółu).

Wykres 13. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia i płci pod koniec 2016r. z uwzględnieniem kobiet

Kobiety stanowią większość bezrobotnych w grupie z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym (kolejno o 13,6; 16,2 i 7,4 punktów procentowych więcej niż średnia udziału kobiet w bezrobotnych ogółem).

Wykres 14. Bezrobotni w Świdnicy wg wykształcenia w 2015 i 2016 roku

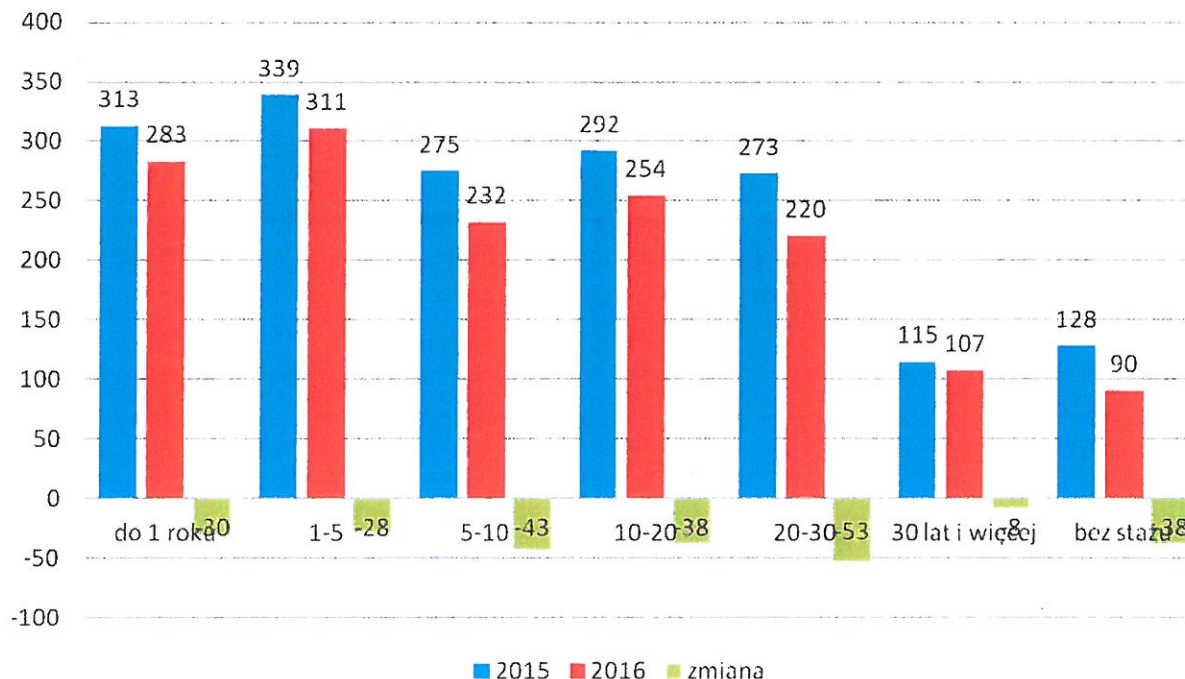

Porównując liczbę bezrobotnych wg wykształcenia z końca 2016 roku z danymi z końca 2015 roku (Wykres 15), widzimy spadki liczby bezrobotnych we wszystkich grupach. Proporcjonalnie największy spadek nastąpił odpowiednio w grupie z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - spadek o 20,6% (o 78 osoby), wyższym - spadek o 18,3% (o 48 osoby), z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - spadek o 14,4% (o 22 osoby), gimnazjalnym i niższym - spadek o 10,4% (o 51 osoby), z wykształceniem zawodowym - spadek o 8,7% (o 39 osoby).

4.5 Bezrobotni wg stażu pracy

Podobnie jak w roku 2015 najczęściej osób bezrobotnych jest w grupie ze stażem 1-5 lat. Struktura bezrobotnych według stażu pracy do ogólnej liczby bezrobotnych nie uległa większym zmianom. We wszystkich grupach stażowych odnotowano spadki liczebności (Wykres 16). Największy bezwzględny spadek nastąpił w grupie bez stażu pracy o 29,7% (tj. 38 osób), 20-30 lat – 19,4% (tj. 53 osoby); 5-10 lat o 15,6% (tj. 43 osoby). Najmniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z najdłuższym stażem pracy i bez stażu.

Wykres 15. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2015-2016

4.6 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2016 roku w PUP w Świdnicy było zarejestrowanych 1497 bezrobotnych w 419 zawodach. Z tej liczby bezrobotnych, wybrano 49 zawodów (Tabela 2), w których odnotowano 7 lub więcej bezrobotnych (bezrobotni wg wybranych zawodów stanowią 75% ogółu osób poszukujących pracy). Zatem celowym wydaje się skoncentrowanie wysiłków nad redukcją bezrobocia w pierwszej kolejności na poniżej przedstawionych zawodach i specjalizacjach.

Tabela 2. Bezrobotni wg zawodów

	2016	2015	zmiana[%]	zmiana [w osobach]
Bez zawodu	165	200	-17,5	-35
Sprzedawca*	165	175	-5,7	-10
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	83	82	1,2	1
Technik prac biurowych*	51	55	-7,3	-4
Ślusarz*	42	57	-26,3	-15
Pomocniczy robotnik budowlany	33	35	-5,7	-2
Kucharz*	30	32	-6,3	-2
Pakowacz ręczny	29	14	107,1	15
Magazynier	24	40	-40,0	-16
Technik ekonomista*	21	22	-4,5	-1
Sprzątaczką biurową	21	26	-19,2	-5
Przedstawiciel handlowy	21	19	10,5	2

Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	21	25	-16,0	-4
Murarz	21	21	0,0	0
Robotnik gospodarczy	20	12	66,7	8
Piekarz*	19	19	0,0	0
Specjalista administracji publicznej	18	27	-33,3	-9
Tokarz w metalu	17	14	21,4	3
Opiekun osoby starszej*	17	10	70,0	7
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	17	12	41,7	5
Monter elektrycznych przyrządów pomiarowych	16	25	-36,0	-9
Robotnik magazynowy	15	23	-34,8	-8
Pedagog	15	17	-11,8	-2
Kasjer handlowy	14	14	0,0	0
Technik hotelarstwa*	13	11	18,2	2
Spawacz	13	11	18,2	2
Stolarz*	12	9	33,3	3
Monter elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	12	10	20,0	2
Kierowca samochodu dostawczego	12	14	-14,3	-2
Ekonomista	11	14	-21,4	-3
Technik mechanik*	10	10	0,0	0
Specjalista do spraw marketingu i handlu	10	11	-9,1	-1
Elektromonter (elektryk) zakładowy	10	11	-9,1	-1
Technik informatyk*	9	9	0,0	0
Kelner*	9	7	28,6	2
Doradca klienta	9	18	-50,0	-9
Technik handlowiec*	8	11	-27,3	-3
Szwaczka ręczna	8	9	-11,1	-1
Pracownik ochrony fizycznej	8	5	60,0	3
Kierowca samochodu osobowego	8	17	-52,9	-9
Brukarz	8	6	33,3	2
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych	7	5	40,0	2
Pozostali pracownicy zajmujący się sprzętaniem gdzie indziej niesklasyfikowani	7	0		7
Malarz budowlany	7	4	75,0	3
Krawiec*	7	7	0,0	0
Kierowca samochodu ciężarowego	7	5	40,0	2
Kierowca operator wózków jezdniowych (widlowych)	7	11	-36,4	-4
Hydraulik	7	6	16,7	1
Fryzjer*	7	21	-66,7	-14

W rankingu zawodów i specjalności w końcu 2016 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w następujących zawodach:

- bez zawodu - 165 osób (spadek o 17,5% w stosunku do roku 2015) – 11,0% ogółu,
- sprzedawca – 165osób (spadek o 5,7% w stosunku do roku 2015) – 11,0%ogółu,
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 83 osoby (wzrost o 1,2% w stosunku do roku 2015) – 5,5% ogółu,
- ślusarz – 42 osób (spadek o 26,3% w stosunku do roku 2015) – 2,8% ogółu,
- technik prac biurowych – 52osób (spadek o 7,3% w stosunku do roku 2015) – 2,2% ogółu,
- pomocniczy robotnik budowlany – 33 osób (spadek o 5,7% w stosunku do roku 2015) –2,0% ogółu.

4.7 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W roku 2016 spadła liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z 1450 osób w roku 2015 do 1261 (spadek o 13,0%). W zeszłym roku obserwowano zmianę o 12,3%. W każdej z grup bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji zanotowano spadek osób w porównaniu z badaniami ubiegłorocznymi. Zestawienie danych dotyczących wybranych grup bezrobotnych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w rynku w 2015- 2016

Bezrobotni	2015	2016	Zmiana [osoba]	Zmiana [%]
do 30 roku życia	388	286	-102	-26,29%
w tym do 25 roku życia	178	131	-47	-26,40%
długotrwale bezrobotni	786	710	-76	-9,67%
pow. 50 roku życia	665	610	-55	-8,27%
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	230	192	-38	-16,52%
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	275	254	-21	-7,64%
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	1	1	0	0,00%
niepełnosprawni	190	161	-29	-15,26%
do 30 roku życia	388	286	-102	-26,29%

Do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą między innymi:

- do 30 roku życia – 22,7% ogółu bezrobotnych (spadek o 26,3% w porównaniu z rokiem 2015);
- w tym do 25 roku życia – 10,4% wszystkich zarejestrowanych (spadek o 26,4% w porównaniu z rokiem 2015);
- długotrwale bezrobotni – 56,3% ogółu bezrobotnych (spadek o 9,7% w porównaniu z rokiem 2015);
- pow. 50 roku życia – 48,4% wszystkich zarejestrowanych (spadek o 8,3% w porównaniu z rokiem 2015);
- korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej 15,2% (spadek o 16,5% w porównaniu z rokiem 2015);
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia 20,1% (spadek o 7,6% w porównaniu z rokiem 2015);

- niepełnosprawni – 12,8 % ogółu zarejestrowanych (spadek o 15,3% w porównaniu z rokiem 2015);

4.8 Bezrobocie w kontekście pomocy społecznej

W ostatnich trzech latach zmniejsza się liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej. Liczba rodzin korzystających w 2016 r. z pomocy we wszystkich formach zmniejszyła się w stosunku do 2015 r. o 5,7% oraz liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej zmniejszyła się o 10,7%. Osoby korzystające z pomocy społecznej we wszystkich formach stanowiły ok. 4,7% wszystkich mieszkańców Świdnicy (5,16% w 2015 r.).

Tabela 4. Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną w 2016 r.

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2014	1.883	3.462	1.703	3.182
2015	1.704	3.034	1.484	2.730
2016	1.607	2.733	1.326	2.297

Największą grupę odbiorców świadczeń pomocy społecznej stanowią rodziny, w których przyczyn ubóstwa należy doszukiwać się w sytuacji zdrowotnej członków rodziny. W 2016 r. długotrwała lub ciężka choroba stanowiły powód przyznania pomocy w 61,17% (59,74% w 2015 r.) rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach i niepełnosprawność w 42% (39,73% w 2015 r.) rodzin. Wiodącą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było również bezrobocie towarzyszące ubóstwu. Stanowiło ono powód przyznania pomocy w 53,08% (59,45% w 2015 r.) spośród rodzin korzystających z pomocy we wszystkich formach.

Tabela 5. Świadczenia według powodu przyznania klientom MOPS w latach 2014-2016

powód przyznania pomocy	2014		2015		2016	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
ubóstwo	1.398	2.644	1.245	2.300	1.122	1.965
sieroctwo	6	14	2	3	1	1
bezdomność	144	196	142	195	121	142
bezrobocie	1.215	2.533	1.013	2.060	853	1.659
niepełnosprawność	713	1.140	677	1.033	675	1.024
długotrwała lub ciężka choroba	1.031	1.649	1.018	1.595	983	1.470
przemoc w rodzinie	35	99	34	103	30	86
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	153	707	151	705	124	577

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	387	1.296	351	1.152	279	867
trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	45	83	46	71	32	48
alkoholizm lub narkomania	142	229	108	173	124	187
zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	9	19
- klęska żywiołowa lub ekologiczna - potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi - trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0	0

Zasiłek okresowy przyznawany jest w podstawowej, gwarantowanej wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem. Wypłacany przede wszystkim z powodu bezrobocia oraz długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

Tabela 6. Świadczenia pieniężne w formie zasiłków

forma pomocy	2014			2015			2016		
	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł	liczba		kwota świadczeń w zł
	rodzin	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie		rodzina	osób w rodzinie	
zasiłek okresowy	933	2.005	1.836.985	839	1.774	1.684.824	735	1.439	1.490.166

4.9 Podsumowanie

- Liczba bezrobotnych końcem roku 2016 wynosiła 1497 bezrobotnych i zmniejszyła się o 238 osoby w porównaniu z końcem roku 2015 (o 13,7% , gdzie w skali kraju to 14,6%).
- Statystycznie najwięcej bezrobotnych jest wśród grup osób, które bezrobotne pozostają 1-3 miesiące, są w wieku 25-34 lata, o wykształceniu gimnazjalnym i niżej oraz posiadające 1-5 letni staż pracy (pracownicy młodzi). Obserwowana jest analogia do rozkładu ilości osób wg poszczególnych grup do roku 2015.
- Udział kobiet wśród bezrobotnych ogółem wynosi mniej niż 50% (tj. 729 kobiet).
- Kobiety stanowią największy udział procentowy następujących grup bezrobotnych: pozostających bez pracy 6- 12 miesięcy, będące w wieku 25- 34 lata oraz posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące.
- W najliczniejszej grupie bezrobotnych wg wykształcenia, tj. bezrobotni o wykształceniu zawodowym, gimnazjalnym i niższym – obserwowany jest niższy spadek bezrobotnych niż w pozostałych grupach wg wykształcenia (w porównaniu z rokiem 2015). Porównując te dane z uwagami na pracodawców narzekających na „brak rąk do pracy“ nasuwa się przypuszczenie, że bezrobotny nie chce podjąć pracy. Przyczyny mogą być różne.
 1. Sytuacja „trwałego bezrobocia” sprawiła, że unikanie pracy i uzyskiwanie wsparcia z opieki społecznej stało się sposobem na życie.
 2. Niemożliwym jest pełne zdiagnozowanie szarej strefy, która oferuje wyższe zarobki „na rękę” i pracę nielegalnie.
 3. Wzrost zatrudnienia (często za pośrednictwem agencji pracy) osób spoza granic kraju, np. Ukrainy.
 4. Wynagrodzenia na konkretnych stanowiskach są niezadawalające, .
- Udział bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w stosunku do ogółu (84,3%) zarejestrowanych wzrósł o 0,6% w porównaniu z rokiem 2015.
- Niepotwierdzenia gotowości do pracy były powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 903 osób w grudniu 2016 r. co stanowi 23,8% wszystkich wyłączonych z ewidencji bezrobotnych.

5 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2016 ROKU

5.1 Powiatowy Urząd Pracy

5.1.1 Staże

Staż dla osób bezrobotnych oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych, niezbędnych do podjęcia pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż jest odbywany na podstawie umowy zawartej przez starostę z organizatorem, według programu określonego w umowie. Po zawarciu umowy, osoba bezrobotna otrzymuje skierowanie do organizatora w celu odbywania stażu.

W 2016 r. skierowano 243 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy do odbycia stażu, z czego 155 osób po zakończeniu stażu podjęło zatrudnienie, co dało 64 % efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2015 efektywność wzrosła o 1 punkt procentowy.

5.1.2 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Bezrobotny zamierzający podjąć działalność gospodarczą może złożyć wniosek o przyznanie jednorazowo z Funduszu Pracy środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności. Wysokość przyznanych środków na ten cel nie może przekroczyć wysokości określonej w umowie i nie wyższej niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia w przypadku rozpoczynania samodzielnej działalności przez bezrobotnego. Ten instrument rynku pracy cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

W 2016 r. 75 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy otrzymało dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Wysokość wsparcia wyniosła 1 332 000 zł i jest o 52,3% większa niż w roku ubiegłym.

5.1.3 Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia nowych stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą, producent rolny, szkoła, przedszkole mogą złożyć wniosek o refundację z Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Przedmiotowe koszty mogą być refundowane w wysokości określonej w umowie nie wyższej jednak niż 6 – krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia.

W 2016 r. 41 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy zostało zatrudnionych przez

pracodawców, którym refundowano koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Wysokość wsparcia wyniosła 625 375,22 zł i jest ona o 50,5% niższa niż w roku ubiegłym.

5.1.4 Szkolenia

Dyrektor PUP z upoważnienia Starosty inicjuje, organizuje i finansuje w ramach limitowanych środków szkolenia osób uprawnionych, w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szanse na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Również osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z usług rynku pracy.

W 2016 r. skierowano 29 bezrobotnych mieszkańców Świdnicy na szkolenie, 21 osoby po zakończeniu szkolenia podjęło zatrudnienie, co dało 72,4% efektywności zatrudnienia. W porównaniu z rokiem 2015 efektywność wzrosła o 31,4 punktów procentowych.

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal - Słaniewska